

Od redaktora numeru:

Szanowni Państwo,

ostatnia edycja głównych obchodów Światowego Dnia Turystyki miała miejsce 27 września 2023 roku w Riyadh w Arabii Saudyjskiej pod hasłem „Turystyka i zielone inwestycje”.

Sekretarz Generalny Światowej Organizacji Turystyki Zurab Pololikashvili powiedział wówczas: „Rok 2023 był najgorętszym rokiem w historii. Ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak fale upałów, mogą stać się nową normalnością. Turystyka musi się dostosować. W tym celu musimy ponownie przemyśleć sposób finansowania naszego sektora. Musimy ułatwić wszelkiego rodzaju inwestorom wspieranie projektów turystycznych, które mogą coś zmienić. Patrząc w przyszłość, potrzebujemy inwestycji, które wzmocnią turystykę w budowaniu lepszej i bardziej sprawiedliwej przyszłości dla wszystkich.”²

W rozważania podjęte podczas spotkania w ramach głównych obchodów Światowego Dnia Turystyki wpisuje się problematyka zrównoważonego rozwoju. Koncepcja ta ma w założeniu pomóc w konkurencyjności europejskiej turystyki. Już w roku 2007 Komisja Europejska wydała dokument zatytułowany: Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej³. W dokumencie tym wskazano, iż w sposób szczególny zmiany klimatyczne są obecnie postrzegane jako zasadniczy problem, wymagający od przemysłu turystycznego zmniejszenia udziału w emisjach gazów cieplarnianych oraz od ośrodków turystycznych dostosowania się do zmian we wzorze popytu i w typach turystyki przez nie oferowanych⁴.

W roku 2022 przyjęto Konkluzje Rady Unii Europejskiej w sprawie europejskiej agendy dla turystyki 2030. Zwraca się w nich uwagę na bardziej zrównoważone działania o obiegu zamkniętym prowadzone przez placówki turystyczne w całym ekosystemie, łącznie z atrakcjami turystycznymi, usługami hotelarskimi, biurami podróży i organizatorami wycieczek. W ramach pierwszego numeru w 2024 r. czasopisma **Turystyka - zarządzanie, administracja, prawo** chcieliśmy zaprezentować stan badań w tym obszarze. Zmiany następujące na rynku usług turystycznych wpływają na stan prawny i modele biznesowe w branżach turystycznych. Chcieliśmy poznać stan badań w tym obszarze i jednocześnie dostarczyć informacji na temat zrównoważonego rozwoju w turystyce. Postawienie właściwej diagnozy w kontekście zrównoważonego rozwoju w turystyce, to aktualnie jedno z głównych wyzwań dla odradzającego się po pandemii sektora turystyki. Tym samym prezentujemy stan badań nad zrównoważonym rozwojem w turystyce. W numerze, który oddajemy w Państwa ręce nie zabrakło także tekstów anglojęzycznych, czym chcemy przyciągnąć także czytelników oraz autorów z zagranicy. Jestem niezwykle zbudowany tym, że zastępca dyrektora Dyrektoriatu Urzędu Statystycznego – P. Laimer zechciał przyjąć nasze zaproszenie i napisać tekst zatytułowany „Measuring the Sustainability of Tourism - Purpose and underlying concept”. W artykule tym autor zawarł zarówno elementy prawne jak i administracyjne oraz zarządcze w zakresie badań statystycznych obszaru turystyki w Austrii. W tym samym kontekście, biorąc pod uwagę elementy nauk prawnych i statystyki M. Cierpień-Wolan i D. Borek zaprezentowali „Komunikat z badań realizowanych na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki - Charakterystyka przyjazdów do Polski w 2023 roku”. Z kolei Z. Kruczek, wraz z zespołem badawczym - K. Gmyrek, K. Chwaja, K. Camona, przedstawili działania na rzecz dostępności atrakcji turystycznych w Krakowie dla osób z niepełnosprawnościami jako element zrównoważonej polityki turystycznej miasta. Zmiany w obszarze usług turystycznych, jako czynnika wpływającego na zrównoważony rozwój turystyki, ukazała P. Kaniewska w tekście „Czynniki sukcesu eventu na przykładzie Międzynarodowego Zlotu Morsów w Mielnie”. Natomiast druga z laureatek konkursu na najlepszą pracę magisterską z obszaru turystyki - K. Gromadzka przybliżyła Zamość jako miasto idealne, gdzie dokonała charakterystyki wybranych zabytków. Ponadto numer jest uzupełniony o „Informację dla przedsiębiorcy” zawierającą opis źródeł finansowania na rzecz turystyki w ramach Funduszy Unijnych, w tym KPO (Krajowego Programu Odbudowy). Zachęcam Państwa do uważnej lektury.

Dr Dominik Borek

---

² <https://www.unwto.org/world-tourism-day-2023/official-messages#unwtsg>

³ <https://eur-lex.europa.eu/PL/legal-content/summary/agenda-for-a-sustainable-and-competitive-european-tourism.html>

⁴ http://publications.europa.eu/resource/cellar/39e5735f-8ddd-40a7-b4a1-3b0209ef14a3.0020.02/DOC_1